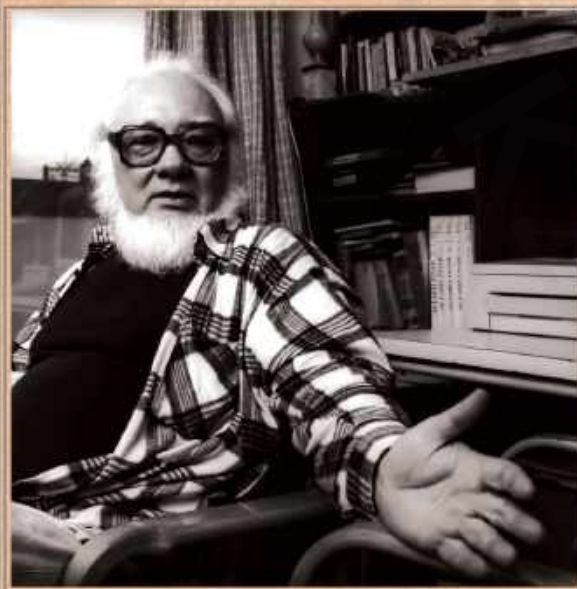

Paul Goma

Adameva

seria de autor Paul Goma

9. 3. 94

Bărbatul urcă, găsi locul, puse bagajul în plasă.

Mai era timp. Ca de obicei, venise ca țăranul la poartă-nouă: de anțărt.

Data trecută. Data trecută, în așteptare, coborîse pe punte, deschisese fereastra, aprinsese o țigară — ce bună, ce bune țigările băute pe culoar, dinaintea geamului lăsat, înainte de pornire.

De data asta nu mai există culoar în capetele compartimentelor, ferestrele nu se deschid, el nu mai fumează.

Nu mai fumează de... să tot fie ani, chiar și jumătăți. Peste șase au să se facă cinci, în traducere: 60 luni, cum se dădea deoul, ca să pară mai puțin decât foarte multul în luni; mai mult, în număr?

El avusese doar 36. Și încă (doar) 24. Oricum, totalul: 60 arată mult mai mult decât doar $36 + 24$, atâtea luni fac mult mai puține săptămâni, zile, ca să nu mai vorbim de ani — decât doar 5 ani. Și ceva ceasuri: în ceasuri măsoară veșnicia la sate, orele fiind rezervate ornicilor gărilor, o localitate cu gară, chiar de nu devine mai brează, încetează de a mai fi sată, iar fetele-i umblă prin sălile de garare, fierbinți, încălțate cel puțin. Fierbințeala se gândește la gări, nu la sate; în mod excepțional, aici, nici chiar la fete.

Foarte bine, foarte bine, ajunsese la vreme, ba chiar și la timp, ca țăranul cu jalba-n proțap, ca obiditul cu paie(aprinse)-n cap; urcase; dintr-o ochire țintise locul: liber ca pasărea cerului ce pe limba ei piere, să nu-ți crezi ochilor!; deasemeni, suportul pentru bagaje de deasupra,

dedesubt neexistînd așa ceva din pricina, ca totdeauna, a oamenilor, a călătorilor — ei!; spunea, deci, că prea multe cuvintele, în fapt: vorbele — și mai bine: cuvîntul devenit vorbă-vorbă-vorbă.

Foarte bine, foarte: locul pentru bagaje neocupat și ce bine când în viață găsești locul tău neocupat încă, fie prin instalare pură și simplă, fie prin extindere — asta în peștera din care ai plecat tu, ca să mai vezi lumea cea din afara borții natale și când te-ai întors, cohaiticii din prag au început a mârâi, a-și răzbeli buza, a-și gingivî gingia — că de ce te-ai întors tu?, că ce, nu-ți era bine, ție, pe-acolo, pe-afară, prin neagra străinătate?, la tine?, și-acum că de ce-ai venit, tu?: să iei locul aproapelui tău, să i-l zmulgi de la gură, de sub cur?, să semeni tulburare printre colegi, zăzanie printre veri (și mai ales cumnați), printre oamenii acestui pământ, aceia care și-au recăpătat locul părăsit de tine, când ai fugit, fugarul ce ești tu!, ori s-au extins nițel și ei, ca oamenii, cât să-și ex'întindă și picioarele — tu du-te, nene, de unde-ai venit, la lumea ta, străină, noi o avem p-a noastră, dîn moș'-strămoș', căci tu nu mai ești d-al nostru, măi!; căci tu ești d-al lor, căci noi le-avem p-ale noastre — măi!

Da, da. Căci. Căci, ca să zicem așa, e jenant, e stingheritor din cale-afară să te-așezi pe-un loc al tău, numerotat, în bilet, dar să-ți știi bagajele deasupra altui loc, în capul altui călător decât al tău: al unei adolescente în floare, fragilă, atât de fragedă copila, de-o lași, se strică, și-o altul ardică, deci nu i-o lăsa (pentru-căci), creștetul ei de fată-mare n-are suportare, fie acela și prin grătarul de aluminiu al consolei de bagaje, o asemenea irepetabilă povară precum servieta-i, lăudat fie Domnul că nu-i cufăr!, ar apăsa-o și mai fără milă și ar fi neplăcută prezența, taman sub geamantanul tău umplut cu tot felul de pietre de moară, până și a unui antipatic cu ochi oleaginos, unul gătuț de papion și duhnindu-i picioarele prin răsuflarea gurii sale — dar fetița asta? Doar atâtica și nici acecica-ntreagică? Numai că dacă iau servieta — și a mea și doar o servieta ne-greă, acolo, și ea — vine altcineva, cu ditamai valizoiul!, ori cu un cufăr de recrut!, ori și mai neaș: cu o păreche de desagi conținînd trei cași nestorși, precum și cinci pești cam încă vii (peștii ca peștii, nu se mai găsesc, în schimb, să fie așa cum am hotărît: mișcînzi); și nevătămați.

Nu, nu, nu. Cel mai bine-i în viață: să lași totul așa cum (l-)ai găsit și cum s-a potrivit, mai târziu ea are să mulțumească cerului că făcuse ce-a făcut: lumea cu servieta mea drept acoperiș.

În acest caz, ieșim pe culoaaa'. Să fumăm o țigaaa'.

La fereastră. La fereastră, pe culoar, înainte de plecar', cel mai bine-i să bei titiun ta', să sugi țigarete brunete: Gitanes, Caporal iar cu Boyardul zece care mi ți-o-ntrece; sau din cele ușurele de tot — însă și aici: fără exces! Căci excesul. El este foarte căuzalnic. Așa că-i arzi o neagră-neagră, ca Melania Mavru (de-un exemplu), după aceea te clătești cu una blondă-blondă, rezultatul vădindu-se, nu în cafeaua cu lapte, ci în Iana cu două capete: cel dinspre stradă, cel de la grădina cu flori. C-așa-i ea, Iana: unul naște, altul moare. Mai potrivit ar fi: să bei o pipă!, să te plasezi în punctul de amirosire al nefumătorilor și așa să-ți petreci viața: aromatizând populațiunea — firește, de sex dimpotrivelnic. Plictiseala: nu mai tragi la pipă: ai renunțat la ea acum vreo zece ani, nu eram eu de pipă fumătoriu, abia așteptai s-o dai gata, ca să, în sfârșit, împușc o țigară sănătoasă, cinstitoasă, purtătoare de tuse, junghi și alte cancere — chiar dacă și fumul pipei tot în pept adaugă el.

Ei, da. S-a lăsat de pipă: nu-ți era soră, ocupa amândouă mâinile — și gura și falca și mușchii cefeii și ochii supraveghetornicești ai combustiu-niunii; în plus, mai și murdărea mâinile! Nu putea scrie când trăgea din pipă; când din pipă trăgeam, trăgeam din pipă, atât, punct, iar această situațiune a trebuit tăiată-n două cu toporul, precum copilul lui Solomon: ori-ori. Unde mai pui că pipa trebuie s-o, cu dinții, cu-ntre-dinții, orice-ar zice vecinii, or pe el începuseră să-l doară (și dacă: doae?), nu doar sufletul și mă uitam la Eliade: cu câtă seninătate ținea el pipa-ntre dinți — pe el nu-l dureau? Nu-l dureau că nu-l dureau, sau pentru că avea proteză?, eu pretind că recunosc un protezat de un ne-, în fine, n-aș putea spune de ce numai bărbații, chiar dacă am văzut țigănci bătrâne sugînd din ciubuce, asta-i viața, Ana zicea că ce păcat, fiindcă tutunul de pipă miroase tare plăcut, a casă de oameni normali, posedînd chiar o țară a lor, oricum, oricât de neobogat ar fi un bărbat, pentru tutun de pipă tot are bani, însă când nu mai are nici pipă — din pricină de dinți — tare nenormal este el.

Nu e pipă, ne mulțumim și cu cozonacul unei țigări. De care ne-am lăsat demult, muuult mai încoace de dincolo. Așa e viața: ca floarea câmpului, cum atât de frumos zice poporul. Cu cât înaintezi în vîrstă, cu atât retrogradezi în tot — deși mai potrivit ar fi: cu cât dezînaintezi, cu atât la tot mai multe și la mai mult renunți. Se spune că așa fac marinarii pe mare, când corabia prinde a lua apă: o ușurează, aruncînd încărcătura; apoi obiectele de trebuință; apoi cele de preț și cum plutitoarea nu se oprește din scufundare, marinerii își azvârl' în valuri hainele — iar

când ajung goi-puşcă, se aruncă și pe ei înșiși, ca să se prezante convenabil în fața Judecătorului de Apoi: ca la începuturi.

Când a avut alerta aceea cu inima, în vara lui '89, iar primul doctor i-a spus: „Trebuie să renunți la fumat, la cafea, la grăsimi animale, la... stări de nervi — altfel...”, „Altfel?” l-am contrat, știind bine cum arată acel altfel și știind bine că am să... Că ai să... Că are să accepte mișelescul șantagiu. Iar când doctorul a repetat, a recitat Renunțările, el-tu-eu: „Bine, renunț” — dar numai ca să scăpăm, să ieșim la aer, la soare, unde să-i tragem noi o țigare, știi, colé. Apoi când Moș Metzianu, Doftorul fără Arginți, te-a pus să juri pe capul băiatului că ne lăsăm de tutun, el s-a jurat, tu te-ai lăsat de fumegat, dar numai pentru că apucasem să jur pe capul copilului, nu de alta...

Ei, ba nu — ba de alta! Se surprindea mormăind, numărînd pe degete: „Tabaciok — net; vodka — net; hazaica: sula, nici mezeluri bune, nici grăsimea minunată, nici sarea binecuvântată (în bucată)...” — nesărat fusesesi o viață-ntreagă, însă numai pentru că nu-i simțea nevoia — or acum, din constrângere... Și iar număram: „Cafea — ba, fumeie: huia, titiun nici atâta — asta da, viață! Soră siameză a morții!”

Eh, dacă n-ar fi măsura dintre fotolii...

Așa-i și cu prietenii: chiar de n-au fost incluși în pomelnicul interdicțiilor medicalicești, dar-însă-totuși: azi renunți la Popescu, mâine renunță Ionescu la tine, poimâine se sparge buba cu Vasilescu (nu mai putea dura!), dar cel mai mult și mai mult regreți despărțirea de Constantinescu: dar dacă nu se mai putea, așa...; nu mai mergea și, când nu merge, carevasăzică stă — e-he, când eram mai tineri și pe la corpi curați cum zicea (oarecum) Cezar Ivă' — pe când era de-al nostru — atunci eram și mai rezistenți la micile măgării ale prietenului, la mărișoarele porcării ale amicului, cu vârsta am obosit, nu mai poți cheltui puțină energie rămasă cu idioțeniile constantinești, de-o pildă...

Eh, dacă n-ar fi măsura-ntre banchete...

Sigur-sigur, o măsură, ea, este foarte utilă, atunci când te afli singur pe cele patru locuri, câte două față-n față, fie și încă o persoană, însă bărbat și sfînd în diagonala-mi, peste drum de vecin — dar când peste drum de mine însumi ți se-mpropune un călător/oare, cum ar veni, deplasîndu-se cu ajutorul unei rochii — corectăm: dimpreună cu...? Iar de sub rochie se bănuiesc a se iți genunchele dragelor (nu genunchii masculini ai vreunuia). Bun, să admitem: nu se chiar văd; am mai zis că mescioara asta, fusta ceea — dar la ce slujește ochiul adamic cel

drepttintitoriu, încă de prin evul prim, înainte ca doamne-doamne să se întrebe, cu dreptate, dacă nu care cumva i-ar trebui și ei o pereche? La asta. Prin lemn, prin metal, prin plastic — ba chiar și prin țesătura ușoară, de vară, a rochiei de. Și de aceea.

De aceea discuția angajată cu ea; cu Dânsa, ar spune Nego, în care caz tu ai spune despre poșeta doamnei: Dânsa dânsii — continuăm: așadar discuția înfiripată e ca aerul și ca lumina de pe-aici: spumoasă, cu bule suinde vesel, erectonic și cast, rămâne la suprafețe, degajată și general-esențială, fără poticnirea pauzelor, a antractelor în care ochiul-mint s-a îndreptat spre și caută, caută cu țeava puștii, pe sub buza fuștii, păsărica cu ne-noroc, ca să-i ardă el un foc, printre stâlpii porțiței. Dar.

Dar ce? Comunicarea cu femeia trebuie să se facă la început degajat, fără poticniri — căci oare dar de ce?

Căci oare dar nu știu — chiar așa: de ce? Așa.

Așa — o-ho, câte pagini, câte cărți, câte biblioteci se vor fi scris despre comunicarea vizavio-bilaterală (dacă ar fi spus: bifacială, ar fi reieșit două).

Multe și cornulte. Nu contestă cantitatea, ci decândul: n-au putut, acele pagini, să fie așternute pe hârtie înainte de apariția diligenței.

Știți, voi, fraților ce e o diligență? O-ho! Diligența, ea... Să fii tu o diligență și să diligențezi la fumei, ba-ncolò, ba-ntr-acoace...

Sigur-sigur: trebuie să fii dus, transportat, căruțat, diligentuit, față-n față cu genunchele cele nunchéle, ca să angajezi preliminariile dulci inemei, ochilor — și coapsei, cum atât de frumos glăsuiește Scriptura; să-i vezi, drept, strunga genunchelor; să călătorești, nu pe-linie, cot la cot, ci gură-n gură (ca să rimeze cu mură) — fie: ochi în ochi, chiar dacă și unul și una și-l feresc, rușinatici, în așa fel, încât să se atingă și mai și, să se-mpletescuiască, înnodeze, înintrice. O primă-oară să se facă legătura, după nu mai e nevoie: nici de prezența celor aflați o dată față-n față, dar nici de a urmașilor lor până la a șaptea spiță. Unii spun că ar fi de-a dreptul ereditară legătura, chiar de-ar fi, bine este ea; nu numai pentru fiecare moștenitor în parte, dar pentru fiecare parte: să faci pentru-ntâia oară, chiar de nu rămâne singura facere.

Înainte — de? Înainte de diligență.

Înainte de, nu se știe, femeile nu călătoreau de capul lor, se deplasau doar atunci când erau cam răpite (ziceam că-s /cam/ ardelence — și ce bine spunea Titus Popovici: „Mi-am cam ratat viața”) — ba de unii, ba